

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1945 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående tjänstårsberäkning i pensionshänseende för vissa personer.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottets förberedande handläggning hänvisade motioner rörande rätt för vissa personer att såsom tjänstår i pensionshänseende tillgodoräkna utomstatlig tjänstgöring m. m.

I fråga om motiveringen för de framlagda förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

1:o.

Professor emeritus Helge Backlund. I motionen II: 288 hemställer herr *Lundstedt*, »att riksdagen ville medgiva, att professor emeritus Helge Backlund utöver redan till honom utgående ålderspension finge under sin återstående livstid uppbära ett årligt belopp av 576 kronor jämte härå belöpande rörligt tillägg, allt räknat från 1 oktober 1943».

Av handlingarna inhämtas,

att Backlund är född den 3 september 1878 och således 66 år gammal;

att han innehade professuren i mineralogi och geologi vid Åbo akademi under tiden 1 september 1918—30 juni 1924;

att han innehade professuren i geologi med petrografi och mineralogi vid Uppsala universitet under tiden 1 juli 1924—30 september 1943, vid vilken sistnämnda tidpunkt han efter uppnådd pensionsålder frånträdde sistnämnda professur;

att Kungl. Maj:t efter hörande av statskontoret genom beslut den 24 april 1942 med stöd av 3 § 2 mom. civila tjänstepensionsreglementet medgivit, att Backlund finge av tiden 1 september 1918—30 juni 1924, varunder han innehaft professur vid Åbo akademi, såsom tjänstår för pension enligt reglementet tillgodoräkna 3 år 10 månader;

samt att Backlund uppbär avkortad ålderspension, vilken utgår med ett grundbelopp av 7 692 kronor för år jämte därå belöpande rörliga tilläggsförmåner.

Utskottet.

Utskottet får erinra, att enligt särskild föreskrift i allmänna tjänstepensionsreglementet — liksom tidigare enligt stadgande i civila tjänstepensionsreglementet — prövningen av frågor om tillgodoräkning i pensionshänseende av utomstatlig tjänstgöring lagts i Kungl. Maj:ts hand. Den praxis, som vid handläggningen av dylika frågor utbildats, innebär, att av utomstatlig tjänstgöring allenast viss del — högst två tredjedelar — må tagas i beräkning i pensionshänseende. Av handlingarna i förevarande ärende framgår, att ärendet blivit av Kungl. Maj:t prövat under hänsynstagande till de normer, som sålunda vunnit tillämpning. Att vid sådant förhållande riksdagen skulle, med avvikelse från vad Kungl. Maj:t i det föreliggande fallet beslutat, medgiva professorn Backlund rätt att räkna omförmälda tjänstetid vid Åbo akademi helt till godo såsom tjänstår för pension, kan utskottet icke tillstyrka. Utskottet hemställer fördenskull,

att förevarande motion II: 288 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o.

F. d. extra ordinarie adjunkten Gottfrid Otto Nordlindh. I motionen II: 415 hemställer herr *Allard*, »att riksdagen måtte bevilja f. d. e. o. adjunkten vid tekniska gymnasiet i Örebro Gottfrid Otto Nordlindh full pension räknat från den 1 juli 1944».

Av handlingarna inhämtas,

att Nordlindh är född den 8 maj 1878 och således 66 år gammal;

att han åren 1904—1921 varit verksam såsom konstruktör, arbetschef eller ingenjör vid olika industriföretag, respektive såsom konsulterande i byggnadsbranschen;

att han under tiden 19 augusti 1921—31 december 1937 varit anställd såsom extra lärare vid tekniska gymnasiet i Örebro, intill höstterminen 1929 med en tjänstgöring av 8 timmar per vecka och för tiden därefter med full tjänstgöring;

att han under tiden 1 januari 1938—30 juni 1944 innehade anställning såsom extra ordinarie adjunkt vid nämnda undervisningsanstalt;

samt att han efter avgång från tjänsten erhållit en avkortad tjänstepension å 2 244 kronor exklusive tilläggsförmåner.

Hos Kungl. Maj:t anhöll Nordlindh år 1942 att för tjänstårsberäkning i pensionshänseende få tillgodoräkna dels förenämnda tid, varunder han varit verksam i olika industriella företag eller som konsulterande i byggnadsbranschen, dels ock läsåren 1921/37 och höstterminen 1937 vid tekniska gymnasiet i Örebro.

I häröver avgivet utlåtande anförde *statskontoret* i huvudsak följande:

Enligt statskontorets mening borde Nordlindh såsom tjänstår i pensions-hänseende skäligen få räkna sig till godo höstterminen 1929—höstterminen 1937 eller tillhopa 8½ år, under vilka han haft full tjänstgöring. Vad anginge de av Nordlindh åberopade olika anställningarna inom industrien, syntes dessa icke ha varit av sådan betydelse för hans statstjänst, att någon del därav skäligen borde tillgodoföras honom för tjänstårsberäkning i pensions-hänseende. Med åberopande av vad sålunda anförts hemställde statskontoret, att den gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Genom beslut den 15 januari 1943 fann *Kungl. Maj:t* den gjorda framställningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Vid sin avgång ur tjänst har Nordlindh erhållit avkortad tjänstepension, beräknad efter författningsenliga grunder. Det i motionen väckta förslaget innebär, att Nordlindh skulle på grund av dels viss tidigare utomstatlig anställning, dels ock viss tjänstgöring såsom extra lärare vid tekniska gymnasiet i Örebro medgivas rätt till full pension. Då emellertid Kungl. Maj:t, efter hörande av statskontoret, funnit en i dylikt syfte gjord framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka det av motionären framställda förslaget. *Utskottet.*

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion II:415 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

3:o.

Lantbruksinspektoren vid statens alkoholistanstalt å Venngarn Karl Arvid Gustafsson. I motionen II:148 hemställer herr *Lindberg*, »att riksdagen måtte tillerkänna lantbruksinspektoren vid statens alkoholistanstalt å Venngarn Karl Arvid Gustafsson rätt att av den tid, varunder han före inträdet i anstaltens tjänst varit anställd såsom befallningsman och lärare eller andre lärare vid de statsunderstödda lantbruksskolorna vid Nygård och Ulvhäll, såsom tjänstår för pension tillgodoräkna sig så lång tid, som erfordras för att han skall komma i åtnjutande av hel pension».

Av handlingarna inhämtas,

att Gustafsson är född den 10 augusti 1881 och således 63 år gammal;

att han innehade anställning såsom befallningsman och lärare vid Södermanlands läns dåvarande lantbruksskola vid Nygård under tiden 1 november 1908—31 oktober 1912 samt vid lantbruksskolan vid Ulvhäll under tiden 1 november 1912—14 mars 1925;

att han alltsedan den 15 mars 1925 innehar befattningen såsom lantbruksinspektör vid statens alkoholistanstalt å Venngarn;

att sistnämnda befattning, som till en början varit uppförd å extra stat, alltsedan den 1 juli 1927 varit uppförd såsom ordinarie befattning i 17 lönegraden;

att Gustafsson vid inträdet i pensionsåldern den 31 augusti 1946 kommer att kunna i pensionshänseende åberopa en sammanlagd tjänstetid av 21 år 5 månader 17 dagar;

samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 1 juni 1928 förklarar Gustafsson berättigad att för placering i löneklass tillgodoräkna sig 3 år av omförmälda tjänstgöring vid lantbruksskolor.

I en den 26 augusti 1944 dagtecknad skrift anhöll Gustafsson hos Kungl. Maj:t om medgivande att tillgodoräkna omförmälda anställningar såsom befallningsman och lärare eller andre lärare vid lantbruksskolor såsom tjänstår för pension i den utsträckning, som erfordrades för att han skulle kunna komma i åtnjutande av hel pension.

Statskontoret erinrade i anledning av den sålunda gjorda framställningen, att beträffande den av Gustafsson nu innehavda befattningen det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgjorde endast 25, trots att för tjänsten gällde en pensionsålder av 65 år. Genom föreskrivandet av en lägre tjänsteålder än den reguljära syntes hänsyn hava tagits till de särskilda kvalifikationer — såsom förhållandevis lång praktisk erfarenhet m. m. — som syntes krävas för erhållande av sådan befattning. Den i ärendet åberopade icke pensionsberättigande tjänstgöringen ansåge statskontoret vara sådan, för vilken befattningshavaren i pensionshänseende redan kompenserats genom nedläggningen av det för hel pension erforderliga antalet tjänstår. Ämbetsverket, som jämväl ville erinra om Kungl. Maj:ts beslut den 16 juli 1943 angående ansökning av trädgårdsmästaren vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö R. Hedberg i fråga om tjänstårsberäkning i pensionshänseende, kunde därför för sin del icke tillstyrka, att sagda tjänstgöring toges i betraktande för bestämmande av pension åt Gustafsson.

Genom beslut den 2 juni 1944 fann Kungl. Maj:t den av Gustafsson gjorda ansökningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Utskottet. Under åberopande av vad i förevarande ärende förekommit vid detsamma provning av Kungl. Maj:t hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 148 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 mars 1945.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Sandström, Sundvik, Leander, Edin, Lindblom, Löfgren* och *Ljungdahl*;

från andra kammaren: herrar *Svedman, Paulsen, Andersson* i Munkaljungby, *Mattsson, Eriksson* i Sandby, *Johnsson* i Kastanjegården, *Sundberg* och *von Seth*.